

Trần Xuân Bách - GORBACHOV VIỆT NAM

Những người đòi *đa nguyên, đa đảng* thường dựa vào Trần Xuân Bách, từng là Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, người được giao nhiệm vụ nghiên cứu về lý luận, nhưng lại theo xu hướng *đa nguyên, đa đảng* của trào lưu cải tổ bởi Gorbachov, nên Trần Xuân Bách được coi như một "*Gorbachov của VN*".

Tại Hội nghị Trung ương Đảng (tháng 3 năm 1990), ông đã bị phê phán gay gắt và bị kỷ luật, phải ra khỏi Bộ Chính trị và Ban Chấp hành Trung ương.

Thứ nhất, Trần Xuân Bách cho: "*Bản chất của cuộc sống là đa nguyên. Đời mới chính là thuận theo bản chất cuộc sống xã hội vốn mang tính đa nguyên cả về kinh tế, chính trị, văn hóa*".

Đa nguyên nghĩa tổng quát là đa dạng. *Nguyên* là *bản nguyên, khởi nguyên, nguyên lý, nguyên do, v.v...* Cuộc sống về hình thức là *đa nguyên*, là sự tồn tại, sự sống, sự biến đổi của muôn vật, muôn loài. Nhưng sự vận động, biến đổi, phát triển, về bản chất, lại là *nhất nguyên*. Dù vô vàn thứ khác nhau như vậy, nhưng muốn tồn tại và phát triển, buộc phải tuân theo những quy luật chung. Như người này khác người kia, dân tộc này khác dân tộc kia, loài này khác loài kia; vô vàn các biến đổi lý học, hóa học, sinh học, v.v... nhưng đều phải tuân theo quy luật của di truyền nói riêng và của khoa học nói chung.

Với thể chế chính trị cũng vậy, **tùy theo lịch sử, trình độ phát triển và điều kiện tự nhiên của mỗi nước, một thể chế phù hợp sẽ là tốt nhất cho sự ổn định và phát triển. Vậy chính sự phù hợp mới là quy luật chứ không phải đa nguyên, đa đảng là quy luật.** Có điều thế nào là phù hợp mới là khó khăn nhất. Chính vậy người ta phải đi tìm kiếm, và không có gì có sẵn cả mà chỉ có thể dần hoàn thiện mà thôi.

Nhìn vào thực tế, ta thấy đa đảng hay độc đảng không phải là cái quyết định cho sự phát triển. Cùng độc đảng, có nước phát triển, có nước không (như Xinggapo và Triều Tiên chẳng hạn); cùng đa đảng, cũng có nước phát triển, có nước không. Nhưng cũng phải hiểu, có nước đa đảng, nhưng thực chất chỉ là những

nhóm khác nhau, không có nền tảng lý luận riêng, chỉ cùng chung mục đích là giành quyền lực để mưu cầu lợi ích cho đảng của mình.

Với nước Mỹ, theo Noam Chomsky, người mà tờ tạp chí Anh Prospect đã cho là nhà trí thức hàng đầu trên thế giới:

Ông đã trả lời Tạp chí SPIEGEL của Đức. Theo ông thì phe Cộng hòa và phe Dân chủ có những khác biệt nhưng không phải là cơ bản. *"Thực chất Mỹ là một chế độ độc đảng, và cái đảng cầm quyền là Đảng Kinh doanh"* (Die USA sind im Kern ein Einparteiensystem, und diese eine regierende Partei ist die Business-Partei).

***

Nước ta về cuộc sống cũng đa nguyên, nhưng mục tiêu, lý tưởng là nhất nguyên, chính vậy mới có chế độ một đảng lãnh đạo đất nước thực hiện mục tiêu, lý tưởng đó.

Đảng đó chính là Đảng CSVN, đảng không phải chỉ do một cuộc bầu cử bầu ra mà chính lịch sử đấu tranh cách mạng và xây dựng đất nước đã "bầu" ra Đảng!

Trần Xuân Bách cho: *"Kinh tế nhiều thành phần sẽ làm cho xã hội có sự phân tầng; mỗi giai tầng có quyền lợi, nguyện vọng khác nhau, từ đó nảy sinh đa nguyên chính trị", "Xu thế chủ yếu là chuyển sang sở hữu tư nhân"*.

Như vậy, Trần Xuân Bách muốn xóa bỏ chế độ XHCN với lý tưởng vì đa số quần chúng lao động. Nếu cho xã hội phân tầng và cần phải có đa đảng tương ứng, chắc chắn sẽ có một tầng mạnh nhất nắm quyền lãnh đạo, và như vậy mọi chính sách nhà nước được đặt ra sẽ vì lợi ích của họ. Phải chăng việc buôn bán vũ khí tự do ở Mỹ đến TT Obama cũng bất lực chính là một minh chứng. Dù nước Mỹ rất phát triển, chủ yếu do nền tảng khoa học công nghệ, nhưng thể chế chính trị vẫn có những bất hợp lý nên mới có quá nhiều khủng hoảng, từ tài chính đến nhà đất, kể cả việc sa lầy vào các cuộc chiến. Không biết có làm giàu cho ai không nhưng đã làm tổn thất cả tiền bạc lẫn máu xương dân Mỹ, làm suy yếu chính nước Mỹ. Chính Chomsky cũng nói: *"Còn ở phe bảo thủ thì mới đây, phó Tổng thống Dick Cheney đã minh họa cách hiểu dân chủ của mình. Khi được hỏi tại sao ông ủng hộ duy trì cuộc chiến Iraq, trong khi đa số dân chúng phản đối cuộc chiến này, thì câu trả lời của ông ta là: "Thế thì đã sao?""* (Spiegel số 41/20 ngày 06.10.2008).

Với nước Mỹ và các nước phát triển, các nhà tư bản của họ làm giàu từ chí lớn, từ nền khoa học công nghệ cao, còn nước ta với một nền tảng tiểu nông, đến nay sản phẩm cơ bắp vẫn là chủ yếu, nếu cho phân tầng mà lập đảng, những kẻ tài nhỏ mà chí lớn nhất định sẽ có những "mánh" kiểu maphia để tranh giành quyền lực. Như vậy, ý Trần Xuân Bách cho xã hội tự do phân tầng, tự do lập đảng để tranh giành quyền lực thì không thể nào mà tốt đẹp được. Một thể chế như vậy làm sao có thể tốt hơn được thể chế hiện tại được sinh ra từ chính thực tiễn cách mạng VN!

Trần Xuân Bách cũng nói: *"Đổi mới chính trị là từng bước chấp nhận đa nguyên chính trị song song với đa nguyên kinh tế, đúng như Marx, Engels: "Trong mỗi thời đại lịch sử, sản xuất kinh tế và cơ cấu xã hội – cơ cấu này tất yếu phải do sản xuất kinh tế mà ra – cả hai cái đó cấu thành cơ sở của lịch sử chính trị và lịch sử tư tưởng của thời đại ấy". (Lời tựa cho Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản bản tiếng Đức, 28-6-1883).*

Nếu tuân theo một cách thô thiển và giáo điều Chủ nghĩa Mác thì nước ta vốn là một nước nô lệ, tiểu nông, chúng ta phải xây dựng một thể chế chiếm hữu nô lệ mới đúng. Và như vậy Lê-nin cũng không thể sáng tạo, cho cách mạng XHCN có thể thành công ở một hoặc một số nước, không thể không chỉ từ một nền tảng tiểu nông, giữ vững được nhà nước XHCN đầu tiên mà còn biến LX thành nước có sức mạnh chiến thắng Phát xít và thành siêu cường đối trọng được cả với Mỹ.

Vì vậy, cần phải hiểu ý của Mác và Ăng-ghe-nen mà Trần Xuân Bách đã dẫn ở trên một cách biện chứng. Thực ra ý đó là từ nguyên lý *"quan hệ sản xuất phù hợp với lực lượng sản xuất"*. Cần phải coi *lực lượng sản xuất* còn bao hàm cả ý thức thời đại. Nước ta kém phát triển, nhưng với thời đại internet, chúng ta dễ dàng tiếp cận tri thức thời đại, nên vẫn có thể xây dựng một thể chế theo lý luận là tiên tiến nhất, là XHCN, trên cơ sở một nền tảng tiểu nông và tiền tư bản.

Thật thú vị là nhìn tổng thể nước ta đã đạt được những thành quả mà nếu khách quan ai cũng phải thừa nhận. Nhưng cũng chính vì vậy, với ý tốt thì người ta cho là mầy mò sáng tạo, với ý xấu thì cho là *"chẳng giống ai"*. Xã hội chúng ta vẫn còn nhiều cái phải cắt bỏ, nhiều cái phải chỉnh sửa, nhiều cái phải bổ sung. Từ đó theo quy luật *Phủ định của phủ định* dần dần *lượng đổi chất đổi*, chúng ta mới có thể *"sánh vai cùng bè bạn 5 châu"*. Đó chính là con đường tắt xây dựng CNXH, là con đường phù hợp nhất đối với nước ta. Chính thực tiễn VN chiến thắng trong chiến tranh, VN đứng vững qua những hiểm nguy, VN đang phát triển, đã đóng góp những nội dung mới cho lý luận của Chủ nghĩa Mác Lê-nin. Còn bây giờ lại đi theo mô hình tư bản, đa nguyên, đa đảng, tranh giành nhau như thời tư bản sơ khai của họ thì không biết cái gì sẽ xảy ra?

Về dân chủ và tự do ngôn luận, Trần Xuân Bách nói: *"Ngày 24 tháng 9 năm 1982, Việt Nam đã ký kết gia nhập Công ước về các quyền dân sự và chính trị. Công ước này có quy định quyền tự do ngôn luận: Mọi người có quyền giữ quan điểm của mình mà không bị ai can thiệp; được tự do ngôn luận bao gồm tìm kiếm, nhận và truyền đạt mọi loại tin tức, ý kiến bằng các hình thức tuyên truyền miệng, viết ra, in, tự do sáng tạo các hình thức nghệ thuật, hoặc thông qua các phương tiện thông tin đại chúng..."*

Điều này thì lại chính là chuyện *"cuộc chiến xung quanh điều luật 258"* mới đây mà đại diện là hai cô gái Nhật Lệ và Đoàn Trang, phần thắng áp đảo đã nghiêng về Nhật Lệ, một cô sinh viên mới 20 tuổi, đẹp người đẹp nết; ngược lại Đoàn Trang *"đã toan về già"*, lại xấu tính xấu nết. Cô Đoàn Trang chính là người đã đi theo bước chân của Trần Xuân Bách, cho *điều 258 Bộ Luật Hình sự* nước

ta là vi phạm *Điều 19 Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền*, có nội dung như ý Trần Xuân Bách ở trên.

Ta hãy coi lại nguyên bản tiếng Anh:

"Article 19: Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers".

Tôi đã viết chữ "*right*" có nhiều nghĩa, trong đó nghĩa chính là *lẽ phải, đúng, có lý*, ngoài ra còn có nghĩa là *quyền*. Như vậy chữ "*quyền*" ở đây không có nghĩa là *quyền lực* như *power*, *quyền hạn* như *jurisdiction* mà chỉ tính chất đúng đắn của hành động. Vì thế "*Everyone has the right to freedom of opinion and expression*" nên dịch là: *Mọi người đúng (có lý) khi tự do ý kiến và biểu đạt*. Ý nghĩa sâu xa và toàn diện của nó chính là *mọi người có quyền nói ra những ý của mình, nhưng chỉ là những ý đúng thôi, còn cố tình viết bậy, nói bậy, làm càn sẽ là phạm pháp!*

Hơn nữa, để tránh lạm dụng gây ra sai phạm, *Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền* còn đưa ra thêm *Điều 29*, trong đó có *Khoản 2*: *Trong việc thực hiện lẽ phải và sự tự do của mình, ai cũng sẽ phải lệ thuộc chỉ vào những giới hạn được xác định bởi luật pháp duy nhất nhằm mục đích bảo đảm sự công nhận và tôn trọng lẽ phải và tự do của người khác và chỉ đáp ứng yêu cầu của đạo đức, trật tự công cộng và phúc lợi chung trong một xã hội dân chủ*. (In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society).

Thật tiếc ở ta, vì không hiểu luật nên đã có nhiều người vi phạm điều này. Còn các vị nhân sĩ trí thức luôn nhân danh đấu tranh cho dân chủ, nhưng điều tối thiểu của dân chủ là thiếu số phục tùng đa số họ cũng không chịu hiểu.

Qua một bài viết, ông Tống Văn Công cho biết: "*Anh Trần Xuân Bách bị kỷ luật ít lâu thì phó TBT báo Nhân Dân Bùi Tín nhân được cử đi dự họp báo Nhân Đạo, đã trả lời phỏng vấn đài BBC về dân chủ hóa, bị báo Nhân Dân thi hành kỷ luật, và xin tị nạn chính trị tại Pháp. Trong bài [Xa lộ thông tin chỉ còn lẽ phải](#) tôi có tỏ ý tiếc "Phải chi anh Bùi Tín tiếp tục nói ở trong nước, dù lời lẽ có nhẹ hơn đôi chút vẫn dễ được đồng bào lắng nghe"*.

Một người lật lọng, điều toa, "*bất tín*", một "*miếng giẻ chùi máu giấy quân xâm lược*" mà cộng đồng mạng đã gọi, Tống Văn Công vẫn "*tiếc*" và cho "*đồng bào*" trong nước sẽ lắng nghe thì buồn cười thật. Có chăng chỉ Tống Văn Công và những người cùng hội cùng thuyền với ông lắng nghe ông "*Bất tín*" mà thôi!

***

Ben Rowse, ngày 15/1/2004, trong bài [Former South Vietnamese leader endorses Communist Party on his return](#), viết (*Cựu Tướng Không quân nói rằng một chính quyền độc đảng mang đến “sự ổn định và kỷ luật” thì cần thiết cho Việt Nam để ra khỏi sự nghèo khổ. “... Tôi cho rằng thật là sai lầm khi một số người, đặc biệt là một số người Việt ở Mỹ, ngày nay đòi hỏi Việt Nam phải chấp nhận và thực hiện một nền dân chủ giống như nền dân chủ họ đang hưởng ở Mỹ. Quan niệm của tôi là, đó là một sự sai lầm. Nền dân chủ đó không thích hợp với Việt Nam trong tình thế hiện nay”, ông Kỳ nói*) [The former air force general said a strong one-party government that provided "stability and discipline" was essential for Vietnam to escape the clutches of poverty... "I think it is very wrong that some, especially some Vietnamese overseas in America , today are asking, demanding that Vietnam has to adopt some sort of democracy like they have in America . My personal opinion is that it is wrong. It does not fit Vietnam in the present situation," said Ky].

Khi được Jim Rohwer, Kinh tế Gia... hỏi: “*Dân Chủ giúp, hay làm chướng ngại, hay không liên quan gì đến mức độ tiến nhanh như thế nào của các quốc gia Á Châu?* (Is being a democracy a help, a hindrance, or irrelevant to how fast Asian countries can go?) Thủ Tướng Lý Quang Diệu đã trả lời:

- *Nếu ông ở trong một xã hội nông nghiệp, tôi cho rằng dân chủ không làm cho xã hội tiến nhanh. Hãy coi Nam Hàn, Nhật, và Đài Loan. Trong những giai đoạn đầu họ cần đến, và đã có kỷ luật, trật tự, và sự cố gắng. [Chúng ta nên nhớ, Nam Hàn và Đài Loan, những quốc gia không có chiến tranh, không có hận thù nội bộ, cũng phải ở dưới chế độ độc tài quân phiệt trong 30 năm, từ 1950 đến 1980, rồi mới tiến tới dân chủ, nhưng cũng không phải là dân chủ Mỹ.] Họ phải tạo ra sự thặng dư về nông sản để bắt đầu làm cho mặt kỹ nghệ tiến. Không có chế độ quân phiệt, hay độc tài, hay chính phủ độc đoán ở Nam Hàn và Đài Loan, tôi không nghĩ rằng các quốc gia này có thể chuyển đổi mau như vậy.*

Trái lại, hãy coi Phi Luật Tân. Họ có dân chủ để tiến từ năm 1945. Họ chưa bao giờ tiến được bước nào; xã hội quá hỗn loạn. Nó trở thành một trò chơi trong phòng khách – ai lên cầm quyền, ai chiếm hữu được cái gì”... Nhưng một khi tiến tới một trình độ tiến bộ kỹ nghệ nào đó, ông đã có một lực lượng lao động có học,... Rồi ông có thể bắt đầu một xã hội công dân, với những người họp thành từng nhóm: chuyên gia, kỹ sư, v.v... vì là những người có học, có tầm nhìn thế giới rộng rãi hơn, sẽ kéo những người cùng trình độ đến với nhau. Chỉ như vậy ông mới có thể bắt đầu cái mà tôi gọi là hạ tầng cơ sở dân chủ [Chỉ mới là bắt đầu hạ tầng cơ sở dân chủ thôi]. (Theo GS Trần Chung Ngọc)

***

Từ Hoàng Minh Chính, Trần Xuân Bách, Trần Độ, v.v... hôm qua đến Nguyễn Ngọc, Huệ Chi, Tương Lai, Hiếu Đăng, Chu Hào, Quang A, v.v... hôm nay, bài học cho họ áp dụng để thay đổi thể chế chính là sự tan vỡ của Liên Xô. Gần như họ đã copy từng bước, từng hành động của những người đã đập vỡ LX ngày nào. Đó là con đường từ Khrutsov đến Gorbachov rồi cuối cùng là Enxin. Điều khó hiểu là tại sao họ làm vậy? Phải chăng vì họ muốn tạo cơ giành quyền lực chứ làm sao có thể vì dân vì nước được? Bởi sau tan vỡ LX là thảm họa. Dù chế độ XHCN ở LX dần đi tới trì trệ nhưng chính nó đã thiết lập ở LX những tính chất bình đẳng, bác ái tốt nhất mà chưa từng xuất hiện ở đâu trên trái đất. IVAN DERANVIN, đã sống phần lớn cuộc đời với tư cách của một công dân Liên Xô (trên NEWSLAND.RU, lược dịch của Bogger KICHBU), viết:

“Tôi nhớ một cuộc sống như thế nào? Đúng hơn, không chỉ đơn giản là nhớ, mà còn mang trong tim mình ký ức về mẹ và mối tình đầu. Điều đầu tiên hiện lên trong đầu: đó là một cuộc sống vô tư và tươi sáng. Không phải là thiên đường, mà gần gũi với mọi con người chúng ta. Bạn không phải lo thất nghiệp và bần cùng”.

Thay vào đó, các mảnh vỡ của LX đã rơi vào tình trạng hỗn loạn mà TT Nga Putin đã cho là “*thảm họa*”. Sự tư hữu hóa theo kiểu maphia mà đến Enxin cũng phải thú nhận Maphia Nga đã phát triển còn hơn cả nơi sinh ra nó là Ý.

Việt Nam với một lịch sử bị xâu xé, trình độ mọi mặt còn thua xa LX, nếu cũng đi theo vết xe đổ của LX, xã hội chắc chắn sẽ tệt hại hơn ngàn lần. Vậy tất cả hãy cảnh giác! ■

1-11-2013

Đông La

Nguồn :<http://donglasg.blogspot.com/2016/12/tran-xuan-bach-dang-vien-tu-dien-bien-tu.html>

www.vietnamvanhien.org

